

Over afscheid nemen....

Terwijl ik achter mijn bureau zit kijk ik naar een foto van een kindje. De foto is genomen in de barre winter van 1962/1963. Het meisje heeft rode wangetjes, kroes haar, een winterjas aan en een das om. Ze staat in de sneeuw. In de ene hand een kleine sneeuwbal en de andere hand zwaaiend naar de fotograaf, mijn tante, de tweelingzus van mijn vader.

Jonge kinderen leren al vroeg wat zwaaien is. Het begint met onhandig bewegen naar iemand die ze menen te kennen en gelijk daar begint het ritueel van afscheid nemen.

In deze tijd van het corona virus wordt er veel afscheid genomen maar anders dan anders. Geen knuffel, geen zoen en soms geen laatste woorden die mensen elkaar willen toevertrouwen. Geen rituelen zoals deze vaak plaatsvinden...waken, een kaars aansteken, er zijn voor die dierbare.

Nieuwe afscheidsrituelen

We hebben nieuwe afscheidsrituelen nodig om de overgang van leven naar dood te markeren. Rituelen die passen bij de korte tijd tussen erg ziek worden en overlijden. De beperkte mogelijkheden voor naasten om afscheid te nemen want bezoek in instellingen kent nu grenzen.

De uitvoering van deze rituelen is heel belangrijk voor een betekenisvolle ervaring. Een ritueel is helpend voor de patiënt en naasten maar ook voor artsen, verpleegkundigen en verzorgenden. Ook zij moeten hier mee omgaan.

Ik zie mooie rituelen ontstaan. Samen zingen in google hangout, via Zoom mooie herinneringen met elkaar ophalen, die dochter die ter plekke een kaars aansteekt, de zoon die via what's app het lievelingsgedicht van moeder voorleest. De kleinkinderen die door middel van een filmpje op de tablet lieve woorden aan opa meegeven wat hij voor hen betekent. Een gezamenlijke 'afscheidsdienst' met twee naasten in de kamer en overige gezinsleden via een online platform. Het is verre van ideaal, maar ik zie juist nu hele mooie, creatieve en diep intense rituelen ontstaan waar mensen mee verder kunnen.

Uitvaartplechtigheden

Ze vinden plaats in kleine kring. Vanuit huis, verpleeghuis of ziekenhuis kan uitgeleide gedaan worden met een mooie quilt, een lievelingsdeken of voorwerp over de baar. Een bloem erop en een gedicht ten afscheid kan van groot belang zijn.

Terwijl ik dit schrijf moet ik ook denken aan het terugbrengen van de slachtoffers van de MH17 ramp. Ontelbare mensen stonden langs wegen en op viaducten om mensen een laatste groet te brengen. Ook nu gebeurt het als enkel afscheid genomen kan worden in kleine kring. Mensen staan langs de weg voor een laatste groet. Het geeft zin en betekenis afscheid te kunnen nemen van een buurman, iemand van de voetbalclub of iemand van het

zangkoor of van diegene waar je vanuit je werk voor gezorgd hebt. Een ritueel geeft verbondenheid met elkaar in een omgeving waarbij afstand houden het devies is.

Marga Berkhout, geestelijk verzorger

Contact: Bel op werkdagen 06 47 200201

Of stuur een mail naar info@centrumvoorlevensvragenamsterdam.nl